

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายวิชา พระพุทธศาสนา 5 รหัสวิชา ส 23201 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 0.5 หน่วยกิต จำนวน 18 ชั่วโมง

ศึกษาวิเคราะห์ ฝึกปฏิบัติ สร้างความคิดรวบยอด สภาพปัญหาสภาพแวดล้อม เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักและเห็นคุณค่าในเรื่องต่อไปนี้

พระพุทธ เกี่ยวกับ **ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา** เรื่องแนวทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การเผยแผ่และการนับถือพระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยเสริมสร้างศรัทธาธรรมให้แก่โลก ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลก พระพุทธศาสนากับการแก้ปัญหาและการพัฒนา พระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง พุทธธรรมกับเศรษฐกิจพอเพียง **พุทธประวัติ** ศึกษาพุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ เช่น ปางมารวิชัย ปางปฐมเทศนา ปางลีลา ปางประจำวันเกิด สรูปและวิเคราะห์พุทธประวัติเรื่อง ปฐมเทศนา โอวาทปาฏิโมกข์

พระธรรม เกี่ยวกับ **หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา** พระรัตนตรัย (สังฆคุณ ๘) อริยสัจ ๔ ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) : ชั้น ๕ ไตรลักษณ์, สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) : หลักกรรม – วัฏฏะ ๓ ปัญจธรรม ๓ [ต้นหา มานะ ทิณฺฐิ] นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) : อตถะ ๓ มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : มรรคมืองค์ ๘ ปัญญา ๓ สปัปฺริสธรรม ๗ บุญกิริยาวัตถุ ๑๐ อุปาสกธรรม ๗ มงคล ๓๘ ในเรื่อง มีศิลปวิทยา พบสมณะ ฟังธรรมตามกาล สนทนาธรรมตามกาล

พระสงฆ์ เกี่ยวกับ **ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา** เรื่องอัญญาโกณฑัญญะ พระมหาปชาบดีเถรี พระเขมาเถรี พระเจ้าปเสนทิโกศล ชาวพุทธตัวอย่าง เรื่อง ม.จ. หญิงพูนพิสมัย ดิสกุล ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ **หน้าที่ชาวพุทธ** เรื่อง การเรียนรู้ถึงหน้าที่ของพระภิกษุในการปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัยและจรรยาวัตรอย่างเหมาะสม การปลูกจิตสำนึกในด้านการบำรุงรักษาวัดละพุทธสถานให้เกิดประโยชน์ การปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธตามพุทธปณิธาน ๔ ในมหาปริณิพพานสูตร การศึกษาเรียนรู้เรื่ององค์ประกอบของพระพุทธศาสนา นำไปปฏิบัติและการเผยแผ่ตามโอกาส การศึกษาการรวมตัวขององค์กรชาวพุทธ การเป็นศิษย์ที่ดีตามหลักทศเบื่องขวาในทศ ๖ การเข้าค่ายคุณธรรม การเข้าร่วมพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบพุทธ ปรัตโธมสะ และโยนิโสมนสิการ รวมทั้งหลักไตรสิกขา การสอนแบบพุทธวิธี สันตัสสนา สมาทปนา สมุตเตชนา สัมปหังสนา เรียกสั้น ๆ ว่า แจ่มแจ้ง จูงใจ กล้าหาญ ไร่ร้าง หรือ ชี้ชัด เจริญธรรม ฝึกคิด จิตเบิกบาน

เพื่อให้นักเรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตระหนักในคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย เกิดศรัทธาอย่างยิ่งต่อพระรัตนตรัย และรักการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ประพฤติปฏิบัติเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม ในการอยู่ร่วมกันในสังคม สามารถนำหลักธรรมไปใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การทำงานอย่างมีคุณค่าต่อชีวิตตนเองและสังคมโดยรวม

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ส. 1.1, ส1.1.1, ส1.1.2, ส1.1.3, ส. 1.2, ส 1.2.1, ส1.2.2, ส1.2.3